

Rezultati preventivnih projektov VIJOLICA – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi in TELESNICA – kako prepoznati trgovanje z ljudmi in se mu izogniti
(e-brošura)

Pripravila Polona Kovač, vodja projektov

November 2019

Med aprilom in oktobrom 2019 smo izvajali preventivna projekta Vijolica – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi in Telesnica – kako prepoznati trgovanje z ljudmi in se mu izogniti, ki ju sofinancirajo Urad Vlade RS za komuniciranje, Urad Vlade RS za narodnosti, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Mestna občina Ljubljana in FIHO.

TRGOVINA Z LJUDMI

Čeprav imamo danes ljudje vedno boljše odnose do drugih ljudi, jih poslušamo, jih poskušamo razumeti in poskušamo upoštevati vsako njihovo pravico, je neupoštevanje ljudi še zmeraj v neki količini prisotno. Številni ljudje podcenjujejo naše zmožnosti, naše življenje, naše vrednosti in naše pravice ter mislijo, da se lahko igrajo z našim življenjem oz. mislijo, da je naše življenje njihovo in da lahko delajo, kar želijo. Takrat, ko prevzamejo naše življenje postanejo njihove oči slepe, ušesa gluha in srce ne poskuša razumeti, ter nas ignorira samo zaradi denarja. Mi ne želimo ravnati po njihovih pravilih in si ne upamo sodelovati ter si pomagati med seboj, čeprav trpimo, predvsem si pa ne upamo reči; stop trgovini z ljudmi!

Vijolica – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi

V okviru projekta Vijolica – kako se izogniti pastem trgovanja z ljudmi smo izvedli **4 preventivne delavnice v četrtnih mladinskih centrih** v Ljubljani, ki se jih je udeležilo **19 otrok**.

Izvedli smo tudi **55 delavnic v osnovnih šolah po Sloveniji**, ki se jih je udeležilo **1116 otrok**. Obiskali smo Domžale, Ihan, Slovenske Konjice, Trebnje, Črnomelj, Velike Lašče, Ljubljano, Pivko, Homec, Rodico, Dobrepolje, Kočevje, Maribor, Litijo in Vače.

Skupaj z Društvom Mozaik smo 8. 8. 2019 in 13. 8. 2019 odšli na bazen Kodeljevo, kjer smo se družili z **20 otroki iz ranljivih skupin** (romski otroci, otroci migrantov). Na neformalen način smo se z njimi pogovorili o izbiri nenasilja ter o različnih oblikah izkoriščanja in jim razdelili vizitke ter zapestnice.

Obiskali smo tudi **tri večnamenske romske centre**, in sicer v Kočevju, Krškem in Lendavi. Skupno se je aktivnosti udeležilo **36 romskih otrok in mladostnikov**.

26. 5. smo skupaj z nevladnimi organizacijami, ki so članice Prave zveze (Društvo za nenasilno komunikacijo, Društvo SOS telefon, Legebitra, Mladi Zmaji, TOM Telefon in DrogArt) na Plati v Zalogu organizirali **poligon nenasilja**, ki se ga je udeležilo **100 otrok in mladostnikov**.

22. 11. je učence OŠ Domžale na **bralnem druženju** obiskala pisateljica in z njimi govorila o mladinskem romanu Loverboy ter odgovarjala na številna druga vprašanja, ki so jih imeli. Druženja se je udeležilo **14 otrok**, ki so prebrali roman.

Skupno smo torej dosegli 1305 otrok po celotni Sloveniji.

Milica, Lj

Stop trgovini z ljudmi

STOP!

Samo stop...

Danes je v družbi veliko seksizma, ne tako kot ga je bilo včasih ampak **JE ŠE VEDNO PRISOTEN**.

V trgovini z ljudmi so vključeni tudi moški, vendar nekateri ženske vidijo **KOT VEČJE ŽRTVE**, ravno tako kot **OTROKE**.

...

Izrabljanje nekoga v takšne namene, omejitve posameznikove svobode in ne upoštevanje njegove volje, ignoriranje straha, žalosti, upora, ... **VSE TO** je del **njegovga načrta**.

...

Za vsem tem pa se **SKRIVA POKVARJENOST DRUŽBE** in nekaj kar poleg dobrih stvari prinaša tudi slabe in to je **DENAR**.

Lato **POMAGAJ!**

RECI STOP TRGOVINI Z LJUDMI!

Povzetek evalvacije in vtisi izvajalk in izvajalcev

Učenci in učenke osnovnih šol v Sloveniji so delavnice ocenili pozitivno. Odgovori na vprašalnike po delavnicah kažejo, da so jim bile delavnice všeč, da so izvedeli veliko novega in da so usvojili nekaj ključnih informacij, ki smo jim jih želeli podati. Pri vprašanju, ali se to lahko zgodi tudi njim, je kar nekaj otrok obkrožilo po več odgovorov – odgovor »mislim, da ne«, potem pa še ali »mislim, da se lahko zgodi vsakemu« ali »če bi bil pod vplivom drog in alkohola«. Po pogovorih po delavnicah smo v nekaterih razredih ugotovili, da je odgovor »mislim, da ne« povezan tudi s tem, da otroci menijo, da se jim to ne more zgoditi, saj so slišali delavnico in vedo, kaj morajo narediti, če bodo v težavah.

Všeč so jim bile zgodbe, filmi in zapestnice, ki so jih dobili. Mnogi med njimi so prebrali mladinski roman Loverboy, v nekaterih šolah so ga imeli celo za domače branje.

Odgovori in vtisi predavateljic kažejo, da otroci veliko vedo o nasilju, imajo tudi kar nekaj informacij o trgovini z ljudmi, vendar so pridobljene predvsem iz filmov, zato so delavnice že znane vsebine postavile v realnejši kontekst – to, da se trgovina z ljudmi dogaja tudi v Sloveniji, jih je marsikdaj presenetilo. Nekateri so si tudi težko predstavljali, da bi se njim to lahko zgodilo, vendar pa so zgodbe poslušali z zanimanjem in pogosto zastavljali dodatna vprašanja. V nekaj razredih celo nismo uspeli razdeliti vprašalnikov, saj se je debata preveč razvnela in je zmanjkalo časa. Razlik med odgovori regijsko in pa med osnovnimi šolami ter četrtnimi mladinskimi centri nismo zaznali, pri sami izvedbi pa tudi ni bilo bistvenih razlik – otroci so se v vseh šolah odzivali podobno, razlike so bile le med samimi razredi, saj so v nekaterih otroci bolj pogumno zastavljali vprašanja in sodelovali, spet drugje pa so delavnice bolj poslušali.

Na vprašanje, kaj jim ni bilo všeč, so najpogosteje odgovorili, da jim ni všeč, da se izkoriščanje ljudi sploh dogaja.

Ocenjujemo, da so bile delavnice uspešne. Odziv je bil zelo pozitiven, dobili smo tudi nekaj ustvarjalnih izdelkov, kontaktne osebe na šolah pa so nam tudi pisale, da so bile otrokom delavnice všeč in da si jih želijo tudi v prihodnjem letu.

Telesnica – kako prepoznati trgovanje z ljudmi in se mu izogniti

V okviru projekta Telesnica smo izvedli **11 preventivnih delavnic v vzgojnih zavodih, mladinskih domovih in stanovanjskih skupinah po Sloveniji**, ki se jih je udeležilo **144 otrok**.

Izvedli smo tudi **51 delavnic v srednjih šolah po Sloveniji**, od tega 5 dvournih, ki se jih je udeležilo **1270 otrok**. **Obiskali smo šole v Ljubljani, Novem mestu, Kopru, Sežani, Radovljici, Krškem, Postojni, Ilirski Bistrici, Ravnah na Koroškem in Celju**.

Skupaj z Društvom Mozaik smo 12. 8. 2019 odšli na bazen Kodeljevo, kjer smo se družili z **10 mladostnicami iz ranljivih skupin** (romski otroci, otroci migrantov). Na neformalen način smo se z njimi pogovorili o izbiri nenasilja ter o različnih oblikah izkoriščanja in jim razdelili vizitke ter zapestnice.

Sodelovali smo tudi pri organizaciji in izvedbi okrogle mize v Celju, ki se je je udeležilo **100 mladostnikov in mladostnic**.

Skupno smo torej dosegli 1524 otrok po celotni Sloveniji.

*I want to have a freedom to do
whatever I want.*

Neja, Maribor

Urška, Ljubljana

STOP HUMAN TRAFFICKING!

Povzetek evalvacije in vtisi izvajalk in izvajalcev

Delavnice v vzgojnih zavodih, mladinskih domovih in stanovanjskih skupinah so potekale v prijetnem, sproščenem vzdušju. Ker delavnice izvajamo že več let in ker nekateri varovanci tam prebivajo več let, so nas nekateri že poslušali in zato v debati tudi bolj sodelovali. Zanimivo je opazovati, koliko si zapomnijo in koliko jih ta tema zanima, sploh ker smo na delavnicah ravno zaradi njih dodali tudi nove vsebine in poiskali dodatne filme ter tako popestrili vsebine. Poleg pasti trgovanja z ljudmi smo posebej naslovili varnost na spletu, izbiro nenasilnega vedenja, zlorabe deljenih fotografij in videoposnetkov ter zasvojenost kot ranljivost, zaradi katere te lahko kdo izkoristi. Teme dodajamo tudi v dogovoru s strokovnimi delavci, ki delajo z mladimi, da v posameznih skupinah kot zunanji izvajalci naslovimo dejansko problematiko, do katere prihaja in zaradi katere so mladostniki in mladostnice posebej ranljivi (največkrat nas opozorijo, naj posebej izpostavimo zasvojenost, varnost na spletu ter konsenz pri spolnosti).

Njihovi odgovori kažejo, da so se jim delavnice zdele zanimive in da so ponotranjili sporočilo, ki smo jim ga skušali posredovati – da je za nasilje odgovoren izključno povzročitelj, da lahko vsak postane žrtev trgovanja z ljudmi ter da so okrog njih osebe in institucije, na katere se lahko obrnejo po pomoč. Otrokom je pri delavnicah najbolj všeč to, da so predstavljeni resnični primeri, da predavatelji govorimo neposredno, sproščeno, delavnice pa popestrimo s filmom, YouTube posnetki ter spletno platformo Telesnica. Večina je napisala tudi, da so jim všeč zapestnice, kar je bilo opazno tudi v živo, saj so si jih z veseljem vzeli ter jih tudi nosili, nekateri so na rokah celo že imeli zapestnice, ki so jih dobili v preteklem letu.

Izkušnja iz vzgojnih zavodov in mladinskih domov je podobna kot v preteklih štirih letih, saj so otroci vedeli več o trgovini z ljudmi, kot je praksa pri otrocih v drugih srednjih šolah, in so informacije z zanimanjem poslušali, komentirali. Debata se je ves čas vrtela okrog zastavljene teme; zastavljali so tudi številna vprašanja, govorili o filmih

na to temo, ki so jih videli, ter razlagali o mladinskem romanu Loverboy, ki ga imajo v zavodih na voljo in so ga prebrali. Delavnice so trajale eno celo uro.

Delavnice ocenjujemo kot uspešne in kot nujno potrebne za nadaljnje izvajanje.

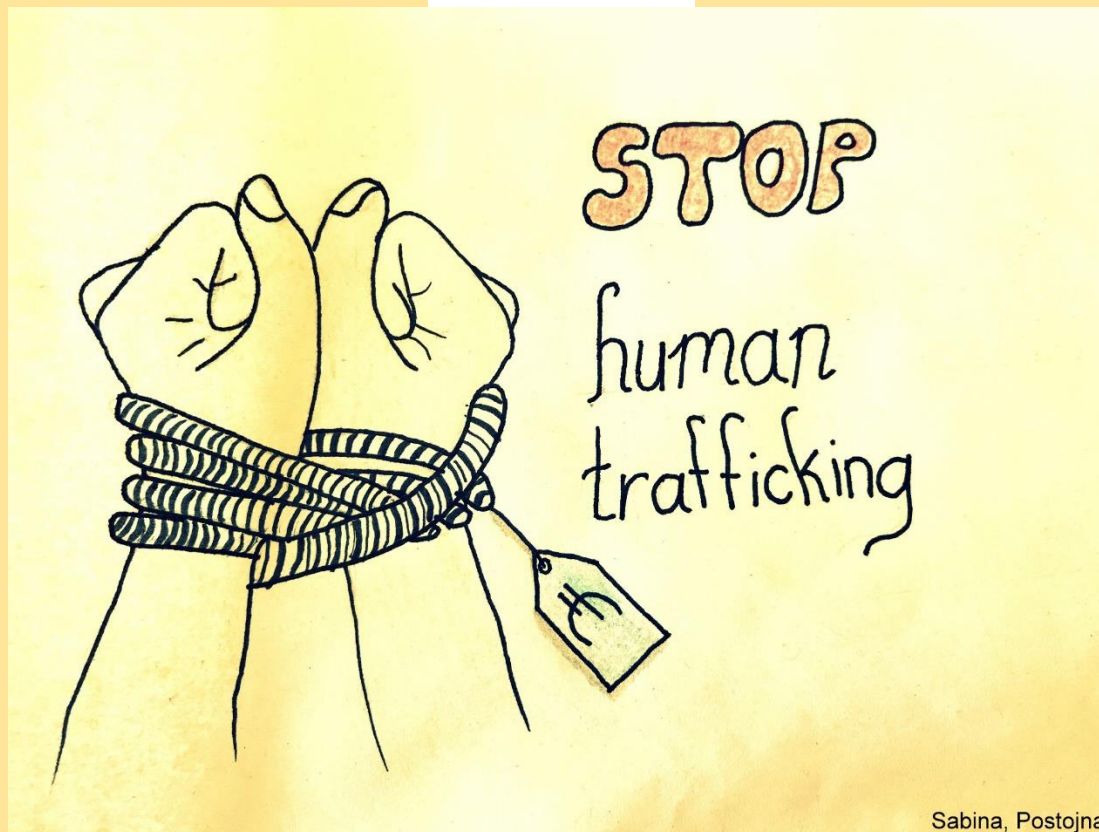
Dijaki in dijakinje v srednjih šolah po Sloveniji so delavnice ocenili podobno. Bistvenih razlik med evalvacijami vprašalnikov na srednjih šolah in gimnazijah ni zaznati, tudi sama izvedba po posameznih šolah ni bila bistveno drugačna. Mladi so se na delavnice odzivali zelo podobno – jih z zanimanjem poslušali in sodelovali z vprašanji. Evalvacija v srednjih šolah je pokazala, da se dijakinjam in dijakom delavnice zdijo zanimive, poučne ter da cenijo način podajanja vsebin, ki je neposreden, živahen, opremljen z avdiovizualnimi pripomočki (večini so všeč filmi, poleg osnovnega filma, če imamo čas, pokažemo še film o spletni spolni zlorabi, spletno stran www.telesnica.si, tudi YouTube posnetek o prostituciji). Pri rubriki, kaj jim je všeč, so se odgovori ponavljali, največ pa jih je napisalo, da jim je bilo predavanje zanimivo, da jim je bila všeč možnost debate, da so veseli, da smo jih obvestili o nevarnostih, v katerih se lahko znajdejo in o tem, kako se lahko zaščitijo. Zelo cenijo, da jim govorimo resnične zgodbe oseb, ki so se zgodile v Sloveniji, da smo pri debatah neposredni, da predavamo sproščeno in da jih o temi dejansko obvestimo. Tudi njim so bile zelo všeč silikonske zapestnice, kar nekaj med njimi pa nam je že med uro začelo slediti preko Instagrama.

Po odgovorih sodeč lahko vidimo, da se večina mladih po delavnicah zaveda, da se trgovina z ljudmi lahko zgodi tudi njim, v primeru da so v vprašalnikih označili, da se to njim ne more zgoditi, pa smo jih predavateljice dodatno vprašale, če to res mislijo in odgovor je bil, enako kot v osnovnih šolah, da sedaj vedo, kaj se dogaja in bodo previdni, zato se jim izkoriščanje ne more zgoditi. Uspešno usvojijo informacije, na koga se lahko obrnejo v primeru, da se znajdejo v težavah ter pravilno predvidijo različne samozaščitne ukrepe, o katerih se na delavnicah pogovorimo.

Na vprašanje, kaj jim ni bilo všeč, so najpogosteje odgovorili, da bi želeli, da je delavnica daljša, da jim ni všeč, da se to (izkoriščanje) dogaja, nekatere, ki jim je bila tema res zanimiva, pa je motilo, ko so nekateri od sošolcev klepetali.

Ocenjujemo, da so bile delavnice uspešne. Odziv je bil zelo pozitiven, dobili smo nekaj ustvarjalnih izdelkov, nekateri dijaki in dijakinje so se zanimali za prostovoljno delo na Društvu Ključ. Po pričevanjih svetovalnih delavk smo na mladih pustili pozitiven vtis, ki ga je bilo opaziti tudi v debatah na hodnikih po opravljenih delavnicah. Večina svetovalnih delavk je izrazila upanje, da bodo delavnice v prihodnjem letu ponovno na voljo.

Sabina, Postojna